

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni - (jud. Marcel Juganari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - (jud. Lidia Bulgac, Grigore Dașchevici, Silvia Gîrbu)

ÎNCHEIERE

22 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Nina Vascan
Luiza Gafton,

examinând admisibilitatea recursului declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Costești privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu menținerea hotărârii din 09 februarie 2017 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă :

La data de 25 noiembrie 2016, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a contestat în instanța judecată, în procedura de contencios administrativ, decizia Consiliului sătesc Costești nr. 04-12 din 12 mai 2016 cu privire la formarea bunurilor imobile (f.d. 1-3).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 12 mai 2016, Consiliul sătesc Costești a adoptat Decizia nr. 04-12 ”Cu privire la formarea bunurilor imobile”.

A mai menționat că, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legal a Deciziei menționate supra și a considerat că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

În conformitate cu art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, prin notificarea nr. 1304/OT4-1898 din 28 septembrie 2016, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat Consiliului sătesc Costești abrogarea Deciziei menționate, ca fiind emisă contrar legislației.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a mai susținut că prin Decizia contestată a fost aprobată formarea a 6 bunuri imobile cu ignorarea legislației în vigoare și anume a art. 3, art. 14 alin. (1) și art. 19 alin. (3) al Legii nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunului imobil.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a opinat că Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunului imobil nu admite abateri și stabilește conduita de urmat, iar încălcarea ei duce la nulitatea actului contestat.

În temeiul art. 68 alin. (2), (3) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, reclamantul a solicitat abrogarea Deciziei contestate care a fost lăsată însă fără răspuns.

Reclamantul a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată și anularea deciziei Consiliului sătesc Costești nr. 04-12 din 12 mai 2016.

Prin hotărârea din 09 februarie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost respinsă ca nefondată (f.d. 33-35).

Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 17 februarie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat apel împotriva hotărârii din 09 februarie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni (f.d. 30-31).

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost respins, menținută hotărârea din 09 februarie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni (f.d. 94-98).

Instanța de apel a concluzionat că, prima instanță relevând prevederile art. 14 alin. (2) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și prevederile art. 14 alin. (1) și art. 19 alin. (3) al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile, corect a respins cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău în susținerea soluției sale a remarcat că, la caz, nu s-a stabilit, că decizia care face obiectul acțiunii a fost emisă cu încălcarea condițiilor impuse de lege, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat invocând doar încălcarea consecutivității acțiunilor aferente formării bunurilor imobil, dar nu încălcarea condițiilor impuse de lege.

Instanța de apel a învederat, că, în situația în care prin lege este stabilită prerogativa proprietarului privind luarea deciziei de formare a bunurilor imobile, decizia emisă în acest sens ține de oportunitate, iar instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ.

La 08 iunie 2018, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii din 09 februarie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni și deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 101-103).

În susținerea recursului declarat, recurentul a menționat că decizia instanței de apel este ilegală, neîntemeiată și din acest considerent este pasibilă de a fi casată, în temeiul art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă.

Reiterând motivele de fapt și de drept indicate în fazele procesuale anterioare, reprezentantul recurentului a menționat că instanțele judecătorești eronat au ajuns la concluzia că din conținutul cererii de chemare în judecată nu este clar prevederile legale care au fost încălcate, precum și că instanțele incorect au apreciat explicațiile reprezentantului oficiului privitor la denumirea deciziei contestate. Astfel fiind menționat că, pentru inițierea formării bunului imobil este necesară o decizie în acest sens, s-a avut în vedere că, de fapt cererea proprietarului de a efectua studiu privind posibilitatea formării bunului imobil, trebuia să fie urmată de o altă decizie, și anume de formare a bunurilor imobile, care va cuprinde numărul cadastral al terenului, suprafața concretă, destinația, domeniu din care face parte bunul imobil (public sau privat) și locul amplasării acestuia.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 22 iunie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 107).

În termenul acordat de instanță, intimatul nu și-a valorificat dreptul său procedural de a depune referință, din acest considerent admisibilitatea recursului va fi examinată în lipsa acesteia.

Verificând argumentele invocate de reprezentantul recurentului în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

- a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;
- b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374;
- c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest

caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu poate fi considerat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În corespundere cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 5768-4 (f.d. 99), decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces la 11 mai 2018, astfel recursul declarat la data de 08 iunie 2018 este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în persoana șefului Ghenadie Iurco, astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanțele inferioare nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt contra Belgiei* din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef contra Greciei* din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac

extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul învederează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel și instanța de fond au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Iulia Sîrcu

Judecători

Nina Vascan

Luiza Gafton